

CHANSON

POTRET PLOUILLAU.

Var ton : *Adieu, Pontrëo.*

M'AM bije speret da gompren, evel a meus
fantazi,

Me a vije n'em impliet da zonet da gomposi
Eur c'himiât leun eus a c'hlac'har, grêt da gons-
crivet yaouanq

O deustennetar billet du ebarser blaves presant.

Ebarser bla mileis cant c'hoec'h, arbemp a vis
guengolo,

E zeo digueet adare eus a baros Plouillau

Tud yaouanq evit an arme, tud eus ar re der-
rupla;

Glac'haret è o oll ligne, p'o guelont o partia.

Dabartiagant an actif ne zeus qen nemet pêvar:

Ervoanic Jacob, eus ar bourg, ha Guiljan ar
Meledar,

Ha yannic Prateus ar Goajou ha Pipi an Aveant:

Pêvar den eus ar re vrava, corfou caer ha tud
vaillant.

Ervoanic Jacob a lare en deiz-se d'e gamarad:

Emâ a zo un devez trist hac a ra dîn calonad!

Guelet va mam'baour o vouela, ha va zad qez
desolet!

Vac'halonice barsem c'hreiz zo dija qazirannet.

Calz a sonchfe dê, marteze, penos e ven ur
poltron,

Em be aon rac un ten fuzuil pe rac ur vouled
canon,

P'otramant aoun rac ar fatiq, o vale dre an
hentchou,

Pe gousqet var ur guele can ebars er c'horde-
gardou,

Douguen va dillat var va chouq, va fuzuil ha
va zabren,

Bale bemde a guêr da guêr dre ar fanq hac ar
vouillen;

Ha goude e fin va beach rancout marteze campi,

Pe gousqet var an douar yen, pe otramant bi-
voaqi.

Tor o deus an neb a sonch se; ma c'halent
lenn em c'halon

Evit guelet va bolonte ha va inclination;

Mana fofte nemet va goad, me en scuillfe tout
joaüs

Evit souten hon Impalaër, un tad qer caran-
tezus!

Piou na gombatfe qet hardi gant un Impalaër
christen?

Ur gaus qer just hac e hini a zo facil da zouten,

Pa zomp memprou da Jesus-Christ, soudarded
an Aviel,

Bugale da Zoue an Tad, templou d'ar Speret-
Santel.

Arça eta, camaradet, qent quittat eus hor
c'hontre,

Demp-ni da ilis Plouillau da suplia hon Doue

D'or preservi demeus goal chanç pa vezimp en
armeou,

Ha da gonsoli bars er guêr hon tadou hac hor
mamou,

Adieu dêc'h, Antrou Sant Millau, patron eus
ar baros-mâ;

Adieu, qerent ha mignonet, cessit brêmâ da
vouela:

Pedit Doue hac ar Verc'hes da gavet soign a-
c'hanomp,

Hachon Æl-mad d'hor c'hunduo partout e lec'h
ma zefomp.

Adieu, va mab, va esperanç eme an tad
dezolet;

Piou agonsolo da dud paour goude mavi partiet?

Pa vin accablet gant cosui, me vo clêvet o laret:

Ma vije va mab qèz er guêr, en dije va soulajet.

Clêvit ar vam o qimiadi ive digant e buguel:

Deus amâ c'hoas ma c'hambressin ur vech qent
eguet mervel;

Aben mare torni d'ar guêr me vo êt eus ar bed-mâ

Deus amân e tre va divrec'h evit ar vech diveza.

A guichen ar moment fatal ma c'heus tennet
d'ar billet,

Bemnos vel ma fot din cousquet, me a seblant
da velet

O tont eus eur gombat sanglant, var eur chariot
blesset,

Pe tolet en eun hospital, gant an oll abandonet,
Ar soudard yaouanq contristet, c'hoas qent
eguet partia,

Evit essât o c'honsoli a lavar, en eur vouela:
Tavit, va zad ha va mam baour, ha bevit en
esperanç:

Doue, tad a visericord, a so bras e brovidanç.

Goude ma vo fin d'ar brezel hagoneet ar victoar,
Gant graç Doue hac ar Verc'hes, e vezo fin d'ho
clac'har;

Evit merq eus hor vaillantis, gant lore deus hon
tocou,

Ni a zitroyo prest d'ar guêr evit sec'hi ho taelou.

Adieu da baros Plouillau ha d'e oll habitantet,
Adieu d'hon oll anaoudeguez, ha qerent, ha
mignonet:

Ha ma na memp qet ar boneur er bed-mâ d'en
em velet,

Graç deomp ebars er barados assambles d'en
em gavet.

FIN.

GUERZ

VAR SUJET DISTRO UN DEN YAOUANQ

PARTIET GANT AR GUENTA REQUISITION.

Var tob : *Va Flaneden zo caled.*

TOСТАIT oll, tud yaouanq, ha qemerit true
 Ouz ar blaneden bonner a boez var va bue ;
 Deut da guemesq ho taelou assambles gant va re,
 Da zoulaji va foanniou, deut da voela varne.

Cetu deg vloas tremenet ma zòn bet contraignet
 D'abandoni va c'herent, va douç, va mignonet,
 Evit monet d'ar brezel da zouguen an armo
 E faveur al liberte voa promet d'am bro.

Abaoue qeif all amzer, n'alfen qet lavaret
 Pet combat ha pet poanniou a meus-me anduret.
 Tri c'hant leo am separe eus va c'herent nessa,
 Ha na meus bet diouto qélou an distêra.

E creiz ar c'harnach bemde va buez exposet,
 Uan demeus va diouvrec'h erfin a meus collet,
 Hac evit oll recompanç e meus bet va c'honje,
 Hep receo nep pansion da veva em c'hontre.

C'hoas laouen o tilezel servich ar Republik,
 N'en deo qet deut va speret da gompren er fatiq
 Eus an hent hir ha poannius am boa-me da ober
 Aroc guelet va zud qèr hac êruout er guêr.

Collet e meus ar gallout da rêi sicour d'am zad,
 Hac o tivoeret va brec'h, n'allio mui labourat.
 Brêmâ va zud am mago, pa meus-me c'hoas ar chanç
 M'o deus leve hac arc'hant ebars en abondanç.

E devez bet permetet, evit va c'hastia,
Ma zomp-ni bet reduiset er stat an horrupla!

Va c'hoaric paour, me ho ped, soulajit va mizer;
Hast bras a meus da glêvet qêlou deus va zad qer,
Hac eus ar vamic tener e devez hor savet :
Mervel a rân en defot o zerc'hel ambrasset.

Siouas dit, va breuric paour! ne oufes qet compreti
Peguen bras eo hor maleur, peguer bras hon anqen...
Allas! ouспен hor madou a renqomp divoeret :
Hor c'herent carantezus zo bet deomp ravisset.

En despet d'al lezennou grêt gant ar Republiq,
Hon tad voa chommet fidel d'an Ilis Catholig;
Rac-se gant an tirantet e zeo bet condaouet
Da bignat var ar chaffot vit beza dibennet.

Prestic goude, hor madou a zo bet confisqet,
Hac ive, prestic goude, siouas! int bet guerzet,
Consumet gant ar chagrin deus qement a gollo,
Hor mam a zo bet neuze scôet gant ar maro.

Cessit, va c'hoar, da barlant; cessit d'am dezoli,
Re a meus var an douar a dourmant hac avui,
Er moment mac'h esperen commaç beva eurus,
En em gavân, va Douel muyoc'h-muy maleurus.

Goude beza servichet ar Republiq ingrat,
E deus, d'am recompanci, guillotinet vad zad,
Laqet va mam da vervel dre nerz an dizesper,
Ha guerzet va oll vadou; n'em bo nemet mizer.

Diouz an tourmantchou garo a stourm ous va speret,
Pelec'h caout soulajamant, pelec'h cavet remed?
Ar plac'h e deus captivet a bel va zantimant
A zoulajo va hirvoud gant e c'homzou charmant.

Varzu ty va mestrezic e zân gant esperanç
Caout en e fidelite remed cus va zouffranç :
Bonjour déc'h, va rouanez; cetu ma dent er vro :
Ancouët eo va oll boanniou, mar am c'harit atao.

Cetu me dija êru tostic demeus ar guêr ;
 Gant ar joa ouz va güelet an oll a ray din cher,
 Va zad, va mam, va c'herent, breudeur ha c'hoarzet
 Ha va mestrezic fidel, a vo oll ravisset.

Bonjour dêc'h, ô va c'hontre ! eurus en em gavan
 Gallout c'hoas ho contempli, dont da vervel amàn.
 Va c'halon gant ar joa vras em c'hreiz zo seziet
 O tostat demeus an ty el lec'h m'ôn bet ganet.

Mes, oc'h antreal enni, e zòn bet trubuillet,
 Un den dianav din-me en deus din lavaret ;
 Eruet fall oc'h amàn ; sortiit, va mignon ;
 Ne mâ qet ar mestr er guêr, n'ho po qet aluzon.

Soûezet bras o velet n'anaveyen hini
 Touez qenlies personach a voa o rên en ty,
 E meus-me prest respontet : ententit va rêson,
 Me n'en dou qet deut amâ da glasq an aluzon.

Clasq a rân va c'herent qer er plac m'ôn bet ganet ;
 Al lec'h-mâ a zo dezo, amâ òn bet maguet.
 Lavarit din, me ho ped, pelêc'h en o c'havin :
 Ne zefot netra qen din evit va c'hontantin.

An den-mâ a zo follet, int commancet crial :
 N'en dê qet mab d'hor mestr-ni ; ret eo er chasseal.
 Güelet ho pije neuze eur vanden mevellyen
 O tiredec gant bizier d'am chasseal souden.

O sortial gant glac'har ha beuzet em daelou,
 Da glasq va zad elec'h all, pe clêvet o c'hélou,
 En hent e zòn bet scôet vel gant eun tol curun
 Pa meus-me anaveet voa collet hor fortun.

Souden e meus rancontret va c'hoar ar yaouanqay
 Eur zac'hic staguet outi, o c'houlen e bara.
 O clasq compren ar maleur varnomp-ni digüezet,
 Va speret zo bet troublet, ha va c'halon mantret.

O Doue oll baissant le roit din hoc'h aisiant,
 Roit din an nerz da glêvet penes ho Providanc

Me zo FANCHIC, ho mignon, distro eus ar brezel,
 Hac a so en peb amzer c'hommet d'êc'h-u fidel.
 Demeus va oll garantez ebars en hoc'h andret
 E meus bremâ esperanç beza recompancet.

Petra, paour gêz reuzeudic! clasqit-u em c'hever?
 Biscoas ne meus ho quelet, na deziret ober;
 Biscoas ne meus ho caret, na birviquen n'er grân,
 Ha cetu, en bêr gomzou, ho setanç diveza.

Me zo an den maleurus, ne gafet qet e bar.
 Mil guech milliguet an heur m'on deut var an douar!
 Oll gouliou va c'halon zo nêve digoret,
 O veza bet rebutet gant va muya caret.

Va mestrez ouz va gêlet couezet en paourente,
 Nijet e fromessaou, nijet e c'harante
 Esperanç va eurusted, allas! zo tremenet
 Evel ma ra un ure en nôs dre hor speret.

An exempl-mâ, tud youand, a deu d'oc'h instrui
 Peguen dister ar bed-mâ, leun a ingrateri;
 Epad ma, zoc'h pinvidiq, gant an oll oc'h caret;
 Mes mar tro rod ar fortun... adieu ar mignonet!

Petra rân var an douar? collet va mam, va zad,
 Va mestrez ha va madou, va brec'h da labourat:
 O vervel pe o veva er c'hoad gant al loened,
 Rîn guell eguet implori amâ faus mignonet!

Er c'hoajou an tevala o tont d'en em guzat,
 Maguet vîn gant va glac'har, hac eus va daoulagad
 E tiredo an daelou da drec'hi va zec'hed,
 Betec ar moment eurus ma quitaïn ar bed.

En despet d'an injustiç a eprouân hirio,
 Me bedo a greiz calon evit boneur va brô:
 O va Doue! deurvezit renta, dre ho puissanç,
 Ar boneur, al liberte d'am brô guêr eus a Franç.

E Montroulez, e ty A. LÉDAN, ru ar Pavé.